

GIDSENBLAD

"LANGE NELLE"

5de

JAARGANG

NR 3

JULI - AUGUSTUS - SEPTEMBER

1993

Driemaandelijks blad van
de afdeling OOSTENDE van
de WESTVLAAMSE GIDSENKRING vzw

AFGIFTEKANTOOR OOSTENDE X

In dit nummer:

85	AKTIVITEITENKALENDER	REDACTIE
86	KONING BOUDEWIJN 07.09.30-31.07.93	REDACTIE
88	VOORWOORD	MARC LOY
89	VAN WOATERHUIS TOT WOATERTORRE (4)	LUCIEN VALCKE
95	OPEN MONUMENTENDAG 12.09.1993	REDACTIE
96	WAT EEN GIDS L(EI/IJ)DEN KAN...	CLAIRE TERRYN
97	DE PREHISTORIE : SOLDAATJE SPELEN (2)	OMER SIMOENS
104	DE TOERISTISCHE ROUTE TESTEREP	DIRK BEIRENS
111	UIT ONZE MUSEA	REDACTIE
112	WAT EEN GIDS L(EI/IJ)DEN KAN...	LUC DUPON
114	'T OUD KERKHOF VAN OOSTENDE (2)	RITA WERBROUCK
120	SPROKKELS	REDACTIE

De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen -- overname mag mits bronvermelding!

Verantwoordelijke
uitgever en redactie

Dirk Beirens
Floralaan 7
8400 Oostende

Secretariaat

Marcel Braet
Eekhoornstraat 20
8400 Oostende

Voorzitter

Marc Loy
Batterijstraat 70
8450 Bredene

rekeningnummer : 068-2075070-73

AKTIVITEITEN

redactie

ZATERDAG 11 SEPTEMBER 1993 OM 15 UUR
BEZOEK AAN DE DUINENABDIJ VAN KOKSIJDE o.l.v. een gids :

de latrinaire (WC) geschiedenis - museum : vondsten,
duinvorming, zeeleven - ruïnes Duinenabdij

afpraak : 13.45 uur VVV-kantoor Bredene
14.00 uur Parkeerplaats Visserijschool "Bauwens" Oostende
eigen vervoer of meerijden tegen 1fr/km

bijdrage : 80 frank

organisatie : Gidsenkring Bredene (Trees Van Eecke) &
Gidsenkring Oostende (Jaak Fonteyne)

ZONDAG 12 SEPTEMBER 1993
OPEN MONUMENTENDAG - THEMA "AL-LICHT"

- * Casino-Kursaal (10-18 uur) : auditorium, scène, Delvauxzaal
geleide bezoeken om het half uur van 10 tot 17 uur +
verplichte reservatie in Dienst voor Toerisme (open vanaf 9 uur)
- * Gerechtshof (10-18 uur) : raadszalen (gids aanwezig)
- * Postgebouw (10-18 uur) : lokettenzaal (gids aanwezig)
- * Stadhuis (10-18 uur) : gemeenteraadszaal, collegezaal en
trouwzaal (gids aanwezig) + tentoonstelling medailles
- * Geleide historische wandelingen langs de opengestelde
gebouwen (duur ongeveer 1 uur) : vertrek aan de hoofdingang
van het stadhuis om 10 , 11 , 14 en 15 uur.

ZATERDAG 23 OKTOBER 1993 OM 14 UUR

Ten Huize van kunstenaar DANNY BLOES

afpraak : Stokkellaan 38 - 8400 Oostende
leden gratis - niet-leden : 50 fr

ZATERDAG & ZONDAG 13 & 14 NOVEMBER 1993
IN WIJKCENTRUM 'T KASTEEL TE ZANDVOORDE

(beperkte) Tentoonstelling "ZANDVOORDE-bij-OOSTENDE"

ZANDVOORDEWANDELING (afgelast als het regent!!)
ZATERDAG 13 NOVEMBER OM 14.30 UUR

afpraak : hoek Gistelsesteenweg & Zandvoordeschorredijkstraat
onderweg sanitaire en maagversterkende stop in
Wijkcentrum 't Kasteel.
einde : kerk Zandvoorde (aansluitend bezoek aan de tentoonstelling
in 't Kasteel en gelegenheid tot nakaarten met spijs en drank)
duur (met stop) : 14.30 uur - 18 uur
begeleiding : Marcel Braet & Dirk Beirens (Gidsenkring Lange Nelle)
bijdrage : leden Gidsenkring/Wijkcentrum gratis - niet-leden : 50 fr
noot : stevig schoeisel (laarzen?) is aangewezen!

DINSDAG 23 NOVEMBER 1993 OM 20 UUR

Ten Huize van JEF SEYNAEVE, kunstschilder en restaurateur

afpraak : Ringlaan tussen Kennedyrondpunt en H.-Hartkliniek;
bruin poortje +/- 50m voorbij parking "De Olifant".
leden gratis - niet-leden : 50 fr

***** PROFICIAT AAN ONZE STEDELIJKE GROENDIENST VOOR HET PRACHTIGE
EN KUNSTIGE ONDERHOUD VAN PERKEN & PARKEN IN OOSTENDE *****

IN MEMORIAM KONING DER BELGEN BOUDEWIJN I

07.09.1930 - 31.07.1993

Enkele dagen voor het einde van het hoogseizoen anno 1993- of wat daar moest voor doorgaan - erop zit, schuiven nog steeds duizenden rouwenden van diverse gezindte aan voor de crypte van Laken, waar koning Boudewijn naast zijn illustere voorganger koning Leopold II rust.

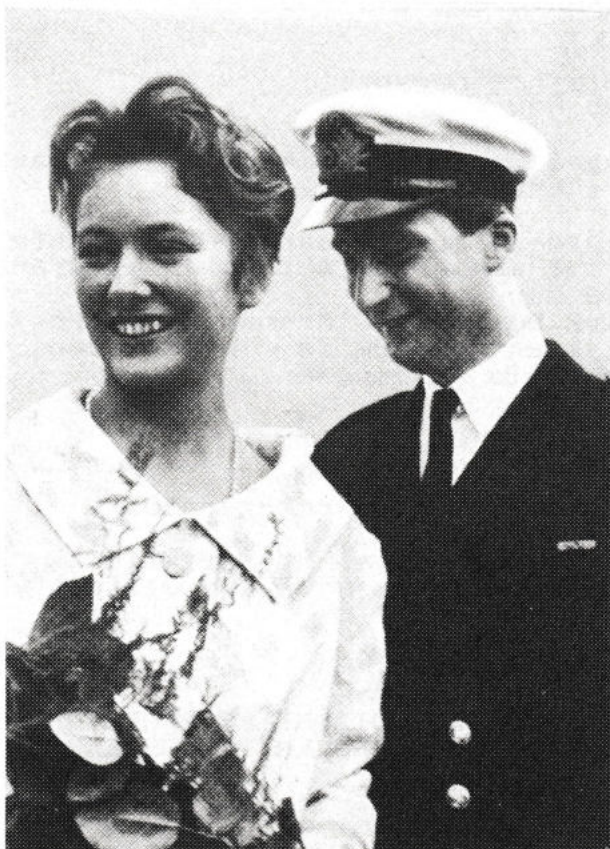
De media in binnen- en buitenland versloegen de gebeurtenissen van de voorbije dagen met vele extra-uitzendingen, speciale nummers, weekendedities, audiovisuele portretten en treffende hommages. In de lokale pers wordt aandacht besteed aan de koninklijke belangstelling voor de kust.

Iedereen is ervan overtuigd :

koning Boudewijn was een warme persoonlijkheid van wie velen de betekenis maar begonnen in te zien op 't ogenblik dat zijn overlijdensbericht de wereld ingestuurd werd.

Het bestuur van de gidsenkring en de redactie van het gidsenblad sluiten zich op bescheiden maar gemeente wijze aan bij de vele blijken van sympathie voor de koning die een "gids" was voor zijn volk. Ons rouwbeklag maken we over aan zijn echtgenote, koningin Fabiola, die moedig en hoopvol, haar man naar zijn laatste rustplaats begeleidde.

Op dezelfde dag als de koning werd de heer Henri Vermeesch, vader van ons beschermcomitélid en schepen van de stad Oostende, Dries Vermeesch, begraven. Aan de familie maken wij via deze weg ons medeleven over.

Op maandag 9 augustus 1993 legde onze zesde koning Albert II de grondwettelijke eed af en verwees in zijn daaropvolgende toespraak naar het politieke testament van zijn broer en voorganger.

Wij wensen hem en de nieuwe koningin Paola het allerbeste toe bij de uitvoering van hun zware maar uiterst belangrijke taak.

illustratie rechts :

tekening van Sabine Ryckewaert naar een foto uit "Vijf Koningen" van Henri Van Daele.

Illustratie links :

de Prinsen van Luik bezoeken na hun verloving vele steden o.a. Oostende op 13 juni 1959.

S. Lychevaet.

IETS TE ZIEN ?

Toen we twee jaar geleden een tweede gidsencursus op touw zetten, had die tot doel ons gidsencontingent gevoelig uit te breiden om zo te kunnen beantwoorden aan de vraag vanwege de provincie om ons in het groeiend Provinciaal Domein Raversijde te engageren voor de geleide wandelingen in het openluchtmuseum Atlantikwall. Sinds 1 juli jl. staat onze kring dagelijks in voor de nodige commentaar bij de batterij Aachen (1914-1918) en aanvullingen van 1940-1944.

Een vaste waarde in onze jaarkalender is ook de Open Monumentendag - van het jaar in het teken van "Het Licht" - in de maand september.

Ook de Jaycees - Jonge Kamer Oostende deed een beroep op onze vereniging bij het uitwerken van haar toeristische route TESTEREP die in augustus werd ingewandeld en ingetramd.

Tijdens ons snel vorderende 5de werkingsjaar presenteerden we ook een aantal nieuwe thematochten die al direct in het zomer programma van het het vormingswerk voor volwassenen "Vandaag & Morgen" werden opgenomen. Met de "Visserijwandeling West", een "Maritieme Tocht" en de "Kerkhofwandeling" hebben we momenteel een aanbod van 23 wandelingen, bezoeken of tochten.

IS ER DAN TOCH IETS TE ZIEN IN OOSTENDE ????

HET BESTUUR

VAN WOATERHUUS TOT WOATERTORRE (deel 4) Lucien Valcke
DEEL 4 1880 - 1905 : OP ZOEK NAAR DRINKWATER -
UITBREIDING DISTRIBUTIENET - TWEDE EN DERDE WATERTOREN

Nu Oostende over een watertoren en een distributienet beschikte, was het probleem van de hoeveelheid water min of meer opgelost, maar de kwaliteit bleef een probleem : het water was nog steeds niet drinkbaar.

Nochtans werden - naar het schijnt - in totaal 35 voorstellen voor het leveren van drinkbaar water in overweging genomen (1)

Op 29 mei 1881 verscheen een artikel in "Echo d'Oostende", overgedrukt uit de "Figaro" :

"Te Oostende is het water zodanig slecht, dat de Koning, wanneer hij er het badseizoen doorbrengt, zich genoodzaakt vindt dagelijks water uit Brussel te doen aanvoeren." (2)

Was het misschien daardoor dat er in datzelfde jaar, op 8 september, een van zware voorwaarden voorzien lastenkohier werd opgesteld, om over te gaan tot de openbare aanbesteding van de drinkwaterlevering ?

Wat er ook van zij :

"De uitslag dier aanbesteding was nietig".

Er was inderdaad op 26 januari 1882;, de datum voor het openen van de omslagen, geen enkel bod binnen.

Aan te stippen valt dat in dit lastenkohier vermeld was dat de druk in het net 4 atmosfeer en het beschikbaar verteer 150 l per hoofd en per dag moesten bedragen.

Met een watertoren van slechts 12 m hoogte was het dus onmogelijk om zonder bijkomende pompen deze druk te verwezenlijken.

Ondertussen zat de Oostendse bevolking nog altijd met "de gebakken peren" en ieder voor zich moest er maar voor zorgen dat hij op een of andere manier het regen- of putwater drinkbaar maakte. Daar waar men met het koken van regenwater niet al te veel problemen had, was het met het putwater anders gesteld (1).

"Het putwater had geen al te goede reputatie want meestal was het niet goed. Er stak te veel turf (dèring) in de grond. In de volksmond werd het in veel gevallen als de oorzaak van "de vliegende tère" genoemd."

Alvorens het water te gebruiken moest het door een filter gego-
ten worden, een instrument dat in geen enkel huisgezin ontbrak.
Deze filters waren grote zware gebakken stenen potten, waarin de
samenstelling van het filtrerend element verschilde van fabri-
kant tot fabrikant.

Een goede reputatie hadden de Britse CHARCOAL filters.

Hoe belangrijk heel die filteroperatie wel was, blijkt uit het
feit dat de samenstelling en het gebruik van een dergelijke
filter op het programma van de lagere school stond (3).

De idee om in Oostende het oppervlaktewater, in casu het vaart-
water, te zuiveren, bleef voor zowel het stadsbestuur als onder-
zoekers een zekere prioriteit behouden.

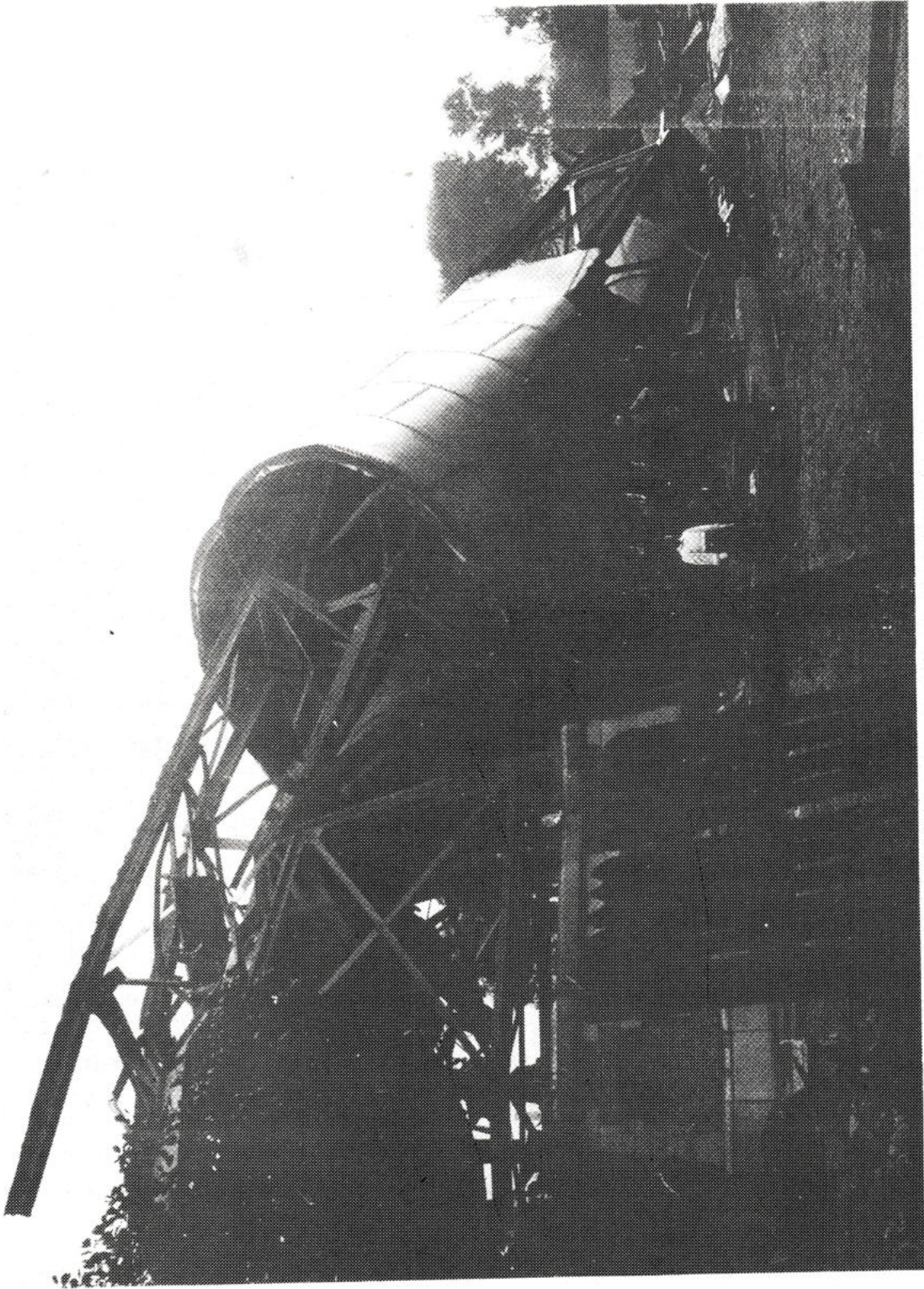
De Engelse maatschappij "Antwerp Water Works Cy Ltd." won water
uit de Neterivier in Rumst, op 17 km ten zuiden van Antwerpen,
bij het dorpje Walem. Het ingenomen Netewater werd er na bezin-
king geleid over ijzerfilters met een 90 cm dikke laag "spongy
iron" (sponsachtig ijzer) vermengd met grind.

Een tweede filtratie, ditmaal over een gewone zandfilter, moest
de ontstane ijzervlokken verwijderen.

Kwalitatief gezien leverde de ijzerfiltratie uitstekende
resultaten op, maar de mechanische eigenschappen van dit soort
filters lieten veel te wensen over. Men kwam toen op het idee de
rollen om te keren, in plaats van het water langs het ijzer te
laten stromen, zou men de ijzerkorrels doorheen het water laten
bewegen.

De Engelse firma Easton & Anderson, die de voorstudie voor de
Antwerpse installatie had uitgevoerd, werkte dit idee in de
jaren 1882-'83 uit, en ontwikkelde de "revolving purifier" of
kortweg "revolver".

Het was een grote ijzeren cilinder gevuld met ijzerkorrels die
om zijn lengteas draaide. Schoepen aan de binnenzijde bevestigd,
zorgden ervoor dat de ijzerkorrels telkens opnieuw omhoog werden
gebracht, zodat ze in contact bleven met het water dat in leng-
terichting door de cilinder stroomde.

~ Effondrement du Château d'Eau en 1899 ~

De op 6 september 1899 ingestorte watertoren.

Drie van deze "revolvers" werden op 25 maart 1885 in gebruik genomen. Na het eerste succes te Walem werd ondermeer geëxperimenteerd in Jabbeke op het kanaal Brugge-Oostende met het oog op de waterlevering in Oostende (4).

Degenen die dachten dat daarmee het drinkwaterprobleem van Oostende eindelijk opgelost was, hadden het echter lelijk mis want de administratie van Oostende belastte in 1886 de scheikundigen SWARTS en KEMNA met de analyse van het kanaalwater.

Eerstgenoemde schreef in zijn rapport van 13 december 1886 :

"L'eau non-filtrée qui m'était envoyée avait un aspect repoussant. Sa teinte était jaune-brun...régulièrement on y voyait se développer toute espèce d'animalcules."

Over het gefilterde water schreef hij :

"Après filtration sur le fer l'eau est devenue absolument limpide et brillante. Sa saveur est fraîche et agréable. L'eau filtrée à Jabbeke conviendra parfaitement pour la lessive et pour la préparation des légumes; elle sera excellente pour les brasseurs."

M. PUTTEMANS, scheikundige van de stad Brussel verklaarde op 22 oktober 1886 over een staal van het kanaalwater uit Jabbeke :

"L'eau est impropre à l'usage alimentaire." (5)

Niettegenstaande al deze eerder negatieve beoordelingen werd in 1889 door de heren DITTE en VERRAERT, deze laatste als opvolger van Ir de CUYPER, het voorstel gedaan om

"het Watergesticht naar het bosch te verplaatsen en het vaartwater te klaren en te filtreren" en "...door hun toedoen is den 18den september 1894 de oprichting besloten van een watertoren van 38 m hoogte!" (2)

Deze tweede Oostendse watertoren werd gebouwd in 1895. Met de steun van de in Oostende welbekende eerste minister, graaf de SMET de NAEYER, beproefden de kustgemeenten in de periode 1880 - 1900 verschillende nieuwe technieken om aan degelijk drinkwater te geraken.

In die tijd ontwikkelde het kusttoerisme zich zeer snel en het drinkwaterprobleem werd met de dag acuter. Stilaan nam het zulke proporties aan dat de regering er zich daadwerkelijk mee ging bemoeien.

Op 19 augustus 1893 schreef minister L. DE BRUYN :

"Le gouvernement à décidé de procéder à une enquête sur les eaux alimentaires dans le pays. Pour déterminer nettement la nature et l'étendue des besoins à satisfaire, il est indispensable de procéder à une enquête qui portera sur toutes les communes et qui pour chacune d'elles, fera connaître l'origine de l'eau, son degré de pureté, le volume disponible et éventuellement le mode de distribution." (6)

Deze "enquête" toonde aan dat wat de drinkbaarheid van het water betreft, de situatie vóór 1900 er allesbehalve goed uitzag : op 67 gemeenten van polders en duinen waren er 64 "où la situation laisse fortement à désirer".

De bedeling van het water te Oostende zag er voor die tijd niet zo slecht uit maar het ging wel over water "pour les usages non-alimentaires" :

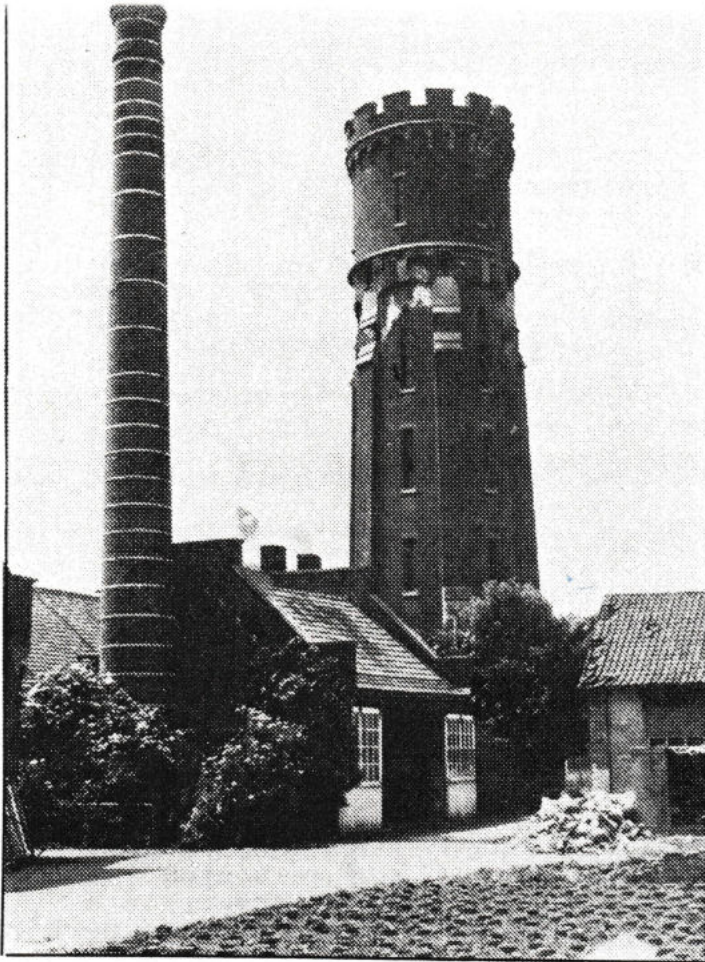
"5000 m³ per dag, 1321 aansluitingen, 2 decantatie-bassins, zuiveringsapparatuur met kalk, ijzeroxide en aluin, filters met zand en magnetisch ijzeroxide en een reservoir van 750 m³ ; kostprijs 0,50 fr/m³ en 0,25 fr/m³ voor de werk manswoningen." (6)

In 1896 werd een regeringscommissie belast met de studie van de gezondmaking van de steden Oostende-Mariakerke en Middelkerke. Het verslag, getekend door de secretaris Dr. VAN ERMENGEN werd op 8 oktober 1897 ingediend en twee officiële commissies, nadien samengesteld, besloten op 13 januari 1901 en 11 april 1903 dat de mogelijke oplossingen voor Oostende zijn :

- 1° het ontwerp Varsenare-Snelleghem
- 2° het zuiveringsprocédé Tundal (water met ozon behandelen)
- 3° het zuiveringsprocédé Howatçon-Bergé (filtratie met pyroliet filters en desinfectie met chloordioxide)

Gelukkig voor de Oostendenaars waren er reeds geruime tijd contacten met de CIE (de Brusselse Compagnie Intercommunale des Eaux) voor de levering van drinkwater uit de streek rond Modave, meer bepaald uit het brongebied van de Bocq-rivier.

Het was op voorstel van schepenen DE COCK dat het stadsbestuur van Oostende op 20 juli 1905 besloot de verslagen van de regeringscommissies niet te volgen en te kiezen voor het Bocqwater (2).

De gebouwen van de stedelijke werkhuizen worden stuk voor stuk afgebroken; de beplantingsdienst herschikt maar een bestemming voor de geklasseerde watertoren, NB. gebouwd in 1900, blijft uit. (foto gwo) 20/3/86

uit "Het Nieuwsblad" 20.03.1986

Ondertussen was onze tweede watertoren, gebouwd in 1895, op 6 september 1899 met veel geraas ingestort (zie vroegere illustratie uit (1)) en werd op dezelfde plaats in 1900 onze "oede woatertorre" gebouwd aan de nu genoemde Mercatorlaan.

Wegens zijn opvallend krijgshaftig uiterlijk neemt onze derde watertoren toch wel een aparte plaats in.

Hij is 49,80 m hoog en voorzien van een ijzeren hangbodemkuip met een inhoud van 700 m³ (4).

Deze stoere bakstenen toren illustreert met zijn kantelen en steunribben hoe de toenmalige architecten probleemloos middeleeuwse bouwmotieven wisten te combineren met eigentijdse noden (7).

Dankzij de tussenkomst van verschillende verenigingen werd dit imposante bouwwerk van de slopershamer gered.

In het Belgisch Staatsblad van 25 november 1977 verscheen :

"Bij Koninklijk Besluit van 4 november 1977 wordt beschermd als monument, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, de watertoren, gelegen Mercatorlaan 3 te Oostende" (8).

noten :

- (1) André VANDENAUWELE, "Gas, elektriciteit en water te Oostende" p.79
- (2) Dr. MOREAUX, burgemeester van Oostende, toespraak op 23.09.1923, "De Zeewacht", 29.09.1923
- (3) J.B. DREESEN, "De oede watertoren", in "De Plate", nr. 5, 1976, pp. 8-10
- (4) W. VAN CRAENENBROECK, "Eenheid in verscheidenheid : Watertorens in België", pp. 26-27
- (5) Ch. VAN MIERLO, "Distribution d'Eau potable à Ostende" pp. 13-14
- (6) R. BOONE, "Overheidszorg voor drinkwater in Vlaanderen", pp. 274 en 278
- (7) N. HOSTYN, "Oostendse Bouwmeesters", in "De Plate" nr 9, 1977.
- (8) "De Plate" december 1977, p.7

Open Monumentendag is een initiatief van ABB-Verzekeringen, BRTN, Koning Boudewijnstichting, Kredietbank, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (Bestuur Monumenten en Landschappen), Regie der Gebouwen, Stichting Monumenten- en Landschapszorg, Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme, Vlaamse Confederatie Bouw in samenwerking met De Lijn en Nationale Loterij.

MONUMENTEN ... OOSTENDE!

OPEN MONUMENTENDAG

EN DE HOOP OP EEN ZONNIGE 12de SEPTEMBER 1993

THEMA "AL-LICHT" ZET LUSTRUM EXTRA LUISTER BIJ

OOSTENDE : PROGRAMMA

MONUMENTENWANDELING van
STADHUIS tot KURSAAL

BEZOEKEN van

- * STADHUIS : ALICE FREYZAAL
GEMEENTERAADSZAAL
ZAAL SCHEPENCOLLEGE
- * GERECHTSHOF
- * POSTKANTOOR : BELGACOM & PTT
- * CASINO-KURSAAL : DELVAUXZAAL, PODIUM
(enkel via reservatie)

meer info in de lokale pers.....

Het begon allemaal nogal chaotisch : een welbepaalde dag en een welbepaald uur afgesproken...maar die datum en tot twee keer toe het uur veranderden...Omer en ik verloren er ons gidsenlatijn bij.

"Les Messieurs Dames", vroegen om afgehaald te worden in hun luxueus hotel bij het kursaal. De grappige groep bleek te bestaan uit humoristische Parijse laboratoriumvorsers, die hier ter stede een congres bijwoonden.

Met z'n vijftienen gingen we op stap door de "langste straat" van Oostende (in den ouden tijd), om te belanden bij de geboorteplaats van Ensor.

Ondertussen hadden ze al in de gaten dat die straat ook interessant was buiten de congressuren, en toen ik hen uitlegde dat deze parallel loopt met "le quartier chaud" kon het niet meer stuk, en dat niettegenstaande het relatief vroege morgen-
uur.

Aangezien de gids er toch was en nu eenmaal polyvalent moet zijn, vroeg een van de heren onschuldig naar het "hoe" en "wat" van dit kwartier. Toen ik hem zei dat men bij ons hiervoor naar de universiteit ging, kalmeerde de "bende" enigszins, om piëteitsvol te luisteren naar het verhaal van ene Meneer Ensor, waarvan ze nog nooit iets gehoord hadden.

Na ongeveer anderhalf uur kwamen ze tot de vaststelling dat deze kunstenaar dan tóch de moeite waard was, en ze toonden hun superioriteit door hoogst interessante vragen te stellen.

Het ene bracht het andere mee en we belandden bij de "kapers".

Ze hadden maar oren voor "hun" Duinkerkse J(e)an Ba(e)rt, die we aanhaalden in het verhaal over de Nederlandse Piet Heyn.

Zo kwamen we bij onze lokale held Jaak Fonteyne, ah nee, Jacques Herregat, oh sorry, Jacques Besage die, samen met Piet Heyn om het leven kwam tijdens een gevecht voor de Oostendse kust.

Intelligent als ze waren, hadden ze door dat , alhoewel Oostende een provinciestad is die hun hoofdstad niet kan evenaren, de geest hier toch internationaal kan zijn, en dat de gidsen van "Lange Nelle" degelijk opgeleid zijn en daarvoor een staats-diploma in de wacht moesten slepen!

Ik pochte dat ik aangesteld werd als dactylo van de kolonel V... In werkelijkheid kwam dat erop neer dat mijn maat en ik 's morgens alle enveloppen van de dagelijkse correspondentie zorgvuldig moesten openmaken, en terug met kleefstof samenvoegen aan de andere kant.

Zó waren ze weer kant en klaar voor nieuwe verzending.

Was ons leger niet spaarzaam?

Af en toe moesten wij ook een brief typen voor de commandanten.

Nu moet je niet denken dat onze werkzaamheden uitsluitend beperkt bleven tot administratief werk !

Mijn maat en ik moesten om de beurt 's namiddags vanaf 16 u tot 18 u de volgende karweien opknappen:

- 1) De trappen van de gelijkvloerse naar de eerste verdieping dweilen;
- 2) De twee toiletten op de overloop netjes houden;
- 3) Daarna het trapportaal, de bureaus van de kolonel, van de twee commandanten, van de adjudant-sergeant en ook de onze , uitvegen;
- 4) Alle papiermanden en asbakjes ledigen.

Op het trapportaal stonden vóór het bureau van de kolonel ook twee zware lederen zetels. Nu gebeurde het eens dat de kolonel een hoge Piet op bezoek kreeg, en beiden ploften in een zetel voor een belangrijk gesprek. Het schijnt dat de twee hoge militairen even aan het zicht werden onttrokken door een omhoog dwarrelend stofgordijn...

's Anderendaags werd groot alarm geblazen bij de adjudant.

Mijn vriend en ik kregen er een sigaar zonder bandjes, en voortaan moesten wij om beurt één volle week karweien !

Als er in deze week klachten waren, zou de permissie worden ingetrokken als eerste straf, en bij herhaling...

Dactylo van de kolonel V...? Meid voor alle werk, ja !

Geregeld vroeg ik het rapport aan van de dokter en trok zó naar het militair hospitaal op de Opex. De dokter van dienst was er Dr. R.... van Mariakerke. Op mijn dringende vraag naar een haargroeimiddel gromde hij wat binnensmonds, scharrelde tussen een heleboel flesjes en overhandigde mij er eentje van :

"Hier," zei hij, "'s morgens goed schudden en er flink je hoofd-huid mee inwrijven. Het ware echter best je volledig kaal te laten scheren !". Zó geschiedde. Het flesje bleek een groenachtig vocht te bevatten dat naar solfer stonk. Uit vrees voor spotternij durfde ik nergens meer mijn muts afnemen.

Na een goede maand verscheen wat jeugdig dons op mijn schedel, maar van de verhoopte wildgroei was geen sprake. Ik terug naar het militair hospitaal. "Ben je daar al weer?" begroette

Dr. R.... mij. "Is je fles al leeg? Hier is een recept voor de apotheker." Maar ook die tweede fles leverde niet het gewenste resultaat op. Zó trok ik voor de derde keer naar het militair hospitaal. "Zeg eens," brulde Dr. R...., "kijk eens naar mijn eigen kletskep! Denk je dat ik zo zou lopen als ik een wondermiddel wist? Kijk, hier heb je voor het laatst een andere fles.

Je kaal laten scheren en weer 's morgens inwrijven! Ditmaal bleek de fles een donkerbruine substantie te bevatten, die rook naar jodiumtinctuur.

Op bijgaande foto van een feestje in de kantine van de kazerne kan je - uiterst rechts - mijn hersenpan bewonderen.

Dr. R.... was ook de huisdokter van de familie Goudesone die ook in Mariakerke woonde. Tegen mijn schoonmoeder sprak hij eens de volgende profetische woorden uit : "Ik heb daar je dochter gezien met een type, die mij bestendig met zijn kaalkop kwam lastig vallen toen hij soldaat was. Jenny zou beter die kerel uit haar hoofd zetten, want anders zal zij er wat mee beleven!" Helaas...

Toen ik op 16 september 1947 opgeroepen werd om voor één jaar ons vaderland te verdedigen, was het leger nog op oorlogsvoet. De eerste zes maanden van mijn dienst trok ik als simpele piet de formidabele soldij van één frank.

Jawel, je leest goed : één enkele frank daags!

Het voordeel ervan was dat je leerde zuinig te leven?. Voor mij leverde het ook nog het bijkomende voordeel op dat ik zó - samen met mijn kaalgeschoren hoofd - wel geneigd was om te blokken in plaats van mij over te geven aan allerlei uitspattingen en aardse genoegens.

Ik moest mij immers voorbereiden op twee examens : ten eerste, het examen voor stadsbediende en ten tweede, het examen van het tweede jaar administratief recht.

Ik beschikte over een boekje, van mijn broer gekregen, waarin honderden opgaven van vraagstukken voorkwamen. Ik geloof dat ik ze alle heb opgelost. Ik concentreerde mij vooral op het toegangsexamen voor vaste benoeming als stadsklerk, want dát beschouwde ik terecht als het belangrijkste. Daarin slaagde ik later dan ook met brio, maar voor administratief recht was ik gebuisd, en dat in de twee vakken die van belang waren in het bureau van Financiën, waar ik reeds één jaar als tijdelijk bediende had gewerkt : comptabiliteit en belastingen.

Eens gedemobiliseerd heb ik mij echter gelukkig kunnen herpakken in de herkansing.

Op het provinciecommando waren de twee commandanten ware antipoden van elkaar. Commandant W.... was het prototype van de stipte, strenge beroepsmilitair. Hij bleef altijd even vormelijk en doodernstig. Zelfs na afgifte van een getypte brief moesten wij in de houding blijven staan en vragen: "Nog iets tot uw orders, Mijn Commandant?".

De andere commandant C.... was anderzijds de getrouwe weergave van de vaderlijke, gemoedelijke, goedlachse overste, die zelfs af en toe een praatje kwam slaan in ons bureau. Hij vertelde graag over die plezante mobilisatieperiode, toen hij in de Generaal Mahieukazerne op het Hazegras gekazerneerd lag.

Hij kende alle dancings in Oostende heel goed, en waarschijnlijk nog beter de toepassing van mijn aanhefliedje uit die tijd waarin o.a. sprake is van :

"Oostendse meisjes heel charmant,
Gaan op jacht achter een sergeant...."

In het grote bureau naast het onze zwaaide adjudant L.... de scepter. Hij was een atletisch gevormde blonde reus, die je best kon vergelijken met de heer Dreesen van de heemkring "De Plate". Meestal was hij rustig en toegeeflijk voor ons, maar af en toe kon hij ook geweldig uit zijn kraam schieten. Zó werd eens zijn bureau-bijzit sergeant Van V.... zodanig door hem uitgekafferd, dat de brave man in snikken losbarstte. Van V.... was nochtans hét voorbeeld van de ideale bureaucraat : plichtsbewust, stipt, nauwgezet (té misschien, want : puntjes op de i), beleefd, bekwaam, enz.

Adjudant L.... was echter een groot man. 's Anderendaags kwam hij zich deemoedig bij zijn collega verontschuldigen, drukte hem warm de hand en smeekte hem het gebeurde te vergeven en te vergeten. Blijkbaar berustte alles op een misverstand!

Hierbij kreeg de gevoelige sergeant weer een huilbui, maar ditmaal van pure vreugde omdat de vrede weer getekend was.

Wie zei daar dat het hart van een beroepsmilitair zó hard is als een kei? Het administratief huishouden liep voortaan gesmeerd...

In Brugge werd ik gehuisvest, d.i. eten en drinken, in de Majoor Weylerkazerne. De onderluitenant riep mij : "Soldaat Simoens, je wordt bevorderd tot kameroverste. Jij moet een beurtrol opstellen, en iedere dag zal iemand instaan voor het proper houden van jullie slaapkamer : alle bedden dienen netjes opge maakt te worden, de vloer gedweild, enz. : alles moet kraaknet zijn. Jij echter als kameroverste bent vrij van dienst!"

Ik stelde dus een lijst op van al mijn slaapgenoten. Onze kamer werd echter bewoond door een samenraapsel van allerlei buitenbeentjes. Zó sliep er de kok van het Provinciecommando; of liever : hij werd verondersteld er te slapen, want zijn Brugse vriendinnetjes waren legio en zijn bed bleef meestal leeg...

Verder de "motard" van het Provinciecommando, die belast was met het overbrengen van de militaire bevelen naar de diverse kazernes en kampen van onze provincie : hij was de hele dag afwezig!

Er waren vooral veel bureaubedienden die altijd doodvermoeid leken....Ook kwamen 's avonds laat een viertal vliegeniers binnengewaaid, die 's morgens vroeg al weer vertrokken.

Toen reeds bleek dat ik over een formidabel gezag beschikte.

Mijn beurtrol werd op luid ahoe-geroep en hoongelach onthaald.

Ik was wel kameroverste, maar bleef in graad een gewone piet.

Iedereen had een goede reden om geen karwei te doen, en zó gebeurde het dat ik die eerste week zelf moest opdraaien voor het reinigen van onze slaapkamer. En dát na mijn loodzware dagtaak op het Provinciecommando!

Op zaterdagmiddag werd ik opnieuw bij de onderluitenant ontboden. "Kijk eens," sprak hij, "ik heb deze voormiddag uw kamer geïnspecteerd, en de netheid laat veel te wensen over. Onder een kleerkast heb ik zelfs een hoop vuilnis gevonden.

Als dat niet verbetert zal je permissie worden ingetrokken, want als kameroverste ben jij verantwoordelijk!"

"Ha, dat gaat hier zó!" dacht ik vol bitterheid "Maar de Siem is nog zo dom niet als hij er uitziet!"

De maandagmorgen vroeg ik het rapport van de dokter aan. Ik had namelijk veel last van zweren, waarschijnlijk nog het gevolg van de vele dozen corned-beef, die wij na de bevrijding gegeten hadden. Ik moest in het militair hospitaal op de Opex blijven, en kreeg er een serie inspuitingen die mij hoge koorts bezorgden. Na afloop werd ik beloond met vier weken herstelverlof.

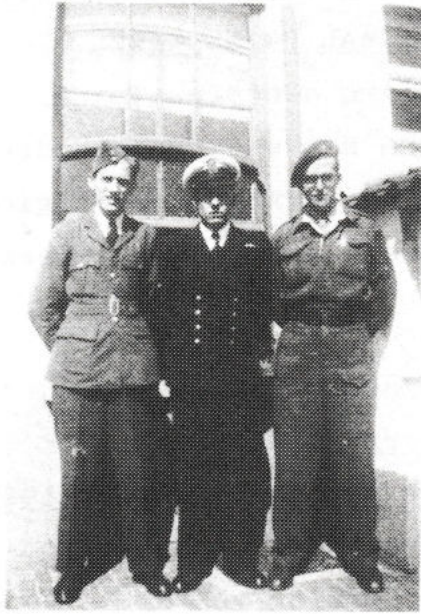
Toen ik na die periode weer in de Majoor Weylerkazerne verscheen, was een andere kameroverste aangesteld. Deze was een reusachtige Mechelaar, die niemands hulp nodig had want hij wilde in prima conditie blijven, zei hij. Wat een idealist!

Die vier vliegeniers bezorgden ons heel wat narigheid. Zij kwamen steeds rond middernacht binnen, waarschijnlijk met een vliegend stuk in hun kraag, want door hun luidruchtigheid werden wij steeds uit onze slaap gerukt. Zó besloot de rest van onze kamer hen eens een lesje te geven. We lieten de kamerdeur op een kier en plaatsten een boordevol gevulde emmer met water er bovenop. Rond middernacht hoorden wij de vliegeniers luid lachend de trappen opkomen.

De eerste die binnentrad kreeg echter een koude douche over zijn lijf. Nu volgde een vreselijk gevloek en getier.

De onfortuinlijke, druipnatte vliegenier kwam alle bedden inspecteren, maar iedereen gebaarde dat hij sliep.

Toen hij echter mijn bed naderde, moest hij toch de vreemde trillingen van mijn lakens gezien hebben, waaronder ik lag te schokken van het lachen. Meteen greep hij mijn bed vast en kantelde deze om, waardoor ik onder het ijzeren geraamte terecht kwam. Nu was het mijn beurt om te vloeken....

En toen kwam de dag van het afzwaaien. Na het middageten werden wij gelost, met onze plunjezak, waarin onze volledige militaire kledinguitrusting zat geborgen. Indien het vaderland ons riep, moesten wij immers onmiddellijk paraat staan om het te verdedigen. Samen met een vijftal kamergenoten bracht ik de namiddag door in een café nabij de Halletoren in Brugge. Mijn Gentse vriend Raf was duidelijk boven zijn theewater. Toen ik hem tien maanden voorheen leerde kennen, werd hij al zat van 2 pintjes.

Maar op het einde van zijn militaire dienstplicht waren daarvoor twintig glazen nodig. Wat er ook van zij, ik durfde hem in dergelijk beschonken toestand niet alleen per trein naar Gent laten vertrekken. Ik vergezelde hem dan ook naar de Arteveldestad. De allerlaatste glimp die ik van mijn kameraad heb opgevangen, was dat hij op het platform van de tram neerzat en uit mijn gezichtsveld verdween terwijl hij zijn ene hand als afscheid zwaaide (hij is mij nog altijd het geld voor die tramrit schuldig!). Ik trok dan weer alleen het St.-Pietersstation in, om de trein naar Oostende te nemen. Ik doorkruiste het bosje naar de Meiboom. Hoewel ik bloednuchter was, begon ik vanaf de spoorwegovergang luidkeels te brullen van :

"En wij zijn er van de klas, en wij drinken...."

's Anderendaags moesten mijn ouders van vele Meiboomenaars het verwijt slikken dat zij midden in de nacht door het dronkemansgebral van hun zoon uit hun slaap werden gerukt....

foto : een historisch document : 3 vrienden uit de stadswijk "Meiboom" vertegenwoordigen het volledig Belgisch leger anno 1947 : Lucht-, Zee- en Landmacht !!

(slot)

OFFICIËLE INHULDIGING TOERISTISCHE ROUTE TESTEREP Dirk Beirens
ZONDAG 8 AUGUSTUS 1993 in MEMORIAAL PRINS KAREL

Tegen 11.30 uur was de zwoele maar stemmige conferentiezaal boven de Vlaamse Zaal nagenoeg volgelopen met vertegenwoordigers van de verschillende openbare besturen, meewerkende verenigingen en bedrijven, sponsors, lokale en nationale perslui en uiteraard heel wat Jaycee-leden (1).

Jaycee-commissievoorzitster Hilde Van Imschoot situeerde het Oostendse "Toeristische Route Testerep"-initiatief in het geheel van de actie "Halveer het Autoverkeer Kust 1993", waaraan de verschillende Jaycee-kernen van de kustgemeenten deelnemen. Zij schetste ook ontstaan en werking van de Testerep-commissie : het idee groeide vanuit de vaststelling dat de "automobiliteit" de kwaliteit van het "toeristische" verkeer en verblijf meer en meer aantast (files, milieuhinder, ongelukken, parkeerruimte, rustverstoring...).

Als alternatief voor de toerist-recreant die zich beweegt zonder auto, werd een toeristische route ontworpen bestaande uit wandelingen en ritjes met het openbaar vervoer in casu de tram. Dit alles gekoppeld aan historische en actuele wetenswaardigheden, de deelnemers bijgebracht door een begeleidende lokale gids.

Marc Loy, voorzitter Oostendse gidsenkring "Lange Nelle", lichtte de participatie van de gidsen toe en legde de nadruk op de fil rouge van het parcours, het Belgische Vorstenhuis, dat onlangs heel pijnlijk maar ook hoopvol de actualiteit beheerste.

Aleks Deseyne, beheerder van het Provinciaal Domein Raversijde, rondde het geheel af met een voorstelling van het Memoriaal Prins Karel en felicitaties voor de initiatiefnemers.

Tegen half twee kwamen belangstellenden de hal van het Oostendse Bureau voor Toerisme binnen. De meeste deelnemers hadden gereserveerd maar er waren ook een tiental franstalige Belgen naar Oostende afgezakt om de route mee te volgen. Een artikel in "Le Soir" van de lokale journalist Eddy Surmont had hun op de hoogte gebracht van het initiatief.

Halveer Het Autoverkeer KUST '93

Na de gebruikelijke groepsfoto startten de twee groepen (N + F) het eerste wandelgedeelte (zie beschrijving verder). Aan het Stedelijk Zwembad pikte de klokvaste tram (ongeveer om de 10 min. in het hoogseizoen) de deelnemers op en bracht ze naar halte "Oud-Raversijde", enkele meters voorbij het voormalige domein Prins Karel. Aan beide zijden van de Koninklijke Baan was het opvallende Testerep-signalisatiebord aangebracht (zie illustratie). Dat te veel auto's de kust belasten, bewees de moeilijke en gevaarlijke oversteekonderneming van de zeedijk naar de duinengordel. Na een korte beschrijving van het panorama vanop de duintop en een inleidend woordje over het Memoriaal Prins Karel, bezochten de Testerep-routiers de drie museale gebouwtjes.

Om half vijf de tram weer op tot aan het Oostendse tram-en-treinstation. Toen de stationsklok vijf uur wees, bewonderden de deelnemers het zeiljacht "Rucanor" dat in de Mercatorsluis op versassing te wachten lag. Tegen zes uur, dus net op tijd, werd het laatste wandelparcours beëindigd aan het, jawel, Bureau voor Toerisme.

(1) JAYCEES = de fonetische schrijfwijze van JC's (Junior Citizens).

Deze internationale pluralistische beweging groepeerde jonge mensen en biedt hun de kans zichzelf te vormen in het bewust nemen van verantwoordelijkheid. Jaycee zijn is zich totaal engageren door middel van persoonlijke groei (management en vorming) en acties ten dienste van de gemeenschap. Deze acties (programma's en projecten) worden in teamverband (commissies) ondernomen. Daarbij komen sociale, economische, culturele, kortom alle aspecten van de gemeenschap aan bod.

BESCHRIJVING TOERISTISCHE ROUTE TESTEREP

deel 1 : van TOERISMEBUREAU naar STEDELIJK ZWEMBAD

Al van bij de start wordt u geconfronteerd met Oostendes heden en verleden : het futuristisch ogend toerismebureau, het naoorlogse (WOII) Casino-Kursaal (mondaine badplaats en kuuroord) dat binnenkort verdwijnt of "vernieuwbouwd" wordt en tussen beide gebouwen in, de voormalige vaargeul van de eerste Oostendse haven (1445), nu Van Iseghemlaan.

In de Leopold II-laan ,genoemd naar de weldoener van Oostende, volgt u links richting stadhuis : u komt voorbij het consulaat van Monaco waarmee Oostende sinds 1958 geïntegreerd is, en steekt ter hoogte van het Hotel du Parc over naar het Marie-Josépleinplantsoen met de buste van de politicus en Nobelprijswinnaar August Beernaert (1829-1912). Wat verder aan de overkant : hotel Ter Streep (Testerep + consulaat Luxemburg) en één van de laatste belle époque-villa's in deze centrale laan.

U kruist de Karel Jansenslaan, bewondert "De Zee" (Dikke Mathille) en trekt het Leopoldpark in met (digitaal) bloemenuurwerk. U begeeft zich naar de kiosk (1890) op het eilandje. Verder langs de mini-golf (100 j geleden tennis- en cricketterrein) naar de rechterhoek van het park.

Vervolgens naar het Leopold I-monument, waar u een kwart cirkel rechts houdt en de Kemmelbergstraat inwandelt aan de linkerkant tot op de Albert I-promenade (zeedijk). Op die promenade (kolomuurwerk, Villa Maritza, Villa Yvonne 1887 en Villa Simone)naar links tot de eerstvolgende straat.Die Parijsstraat inslaan, langs de Venetiaanse Galerijen (1900) tot aan de Koningstraat.

Daar rechts houden (Koninklijke Villa) en de tramrails volgen (er niet op lopen!) tot u de ingang vindt van het Koningspark dat u binnenwandelt; achter het tennisplein gaat u door het poortje tot in de Koninginnelaan, waar u richting zee kiest.

Onder de rechterboog van de "Drie Gapers"-arcade komt u op de zeedijk met het ruitermonument (1931) van Leopold II. Via de rechterboog (met de zee in de rug) wandelt u tot aan de tramhalte op de hoek Koninginnelaan/Kon.Astridlaan ter hoogte van het Stedelijk Zwembad (1975).

TRAMRIT tot halte OUD-RAVERSIJDE! (juist voorbij PDR)

STRAND

**TOERISTISCHE ROUTE
MEMORIAAL PRINS KAREL**

TESTEREP

**JAYCEES - JONGE KAMER
OOSTENDE**

RESERVATIE & INFO Teletonische reservatie 059/70.11.99 of per fax 059/70.34.77, Bureau voor Toerisme Oostende.

VERTREK Om 13.30 uur aan het Bureau voor Toerisme Oostende, Monacoplein 2 (stopplaats tram Marie-Joséplein). Einde voorzien om 18.00 uur.

PRIJS All-in ticket (gids, tram, ingang Memoriaal) 150 Bfr. per deelnemer.

St. Leffingestraat

WAT Met gids begeleide verkenning van het stadscentrum Oostende en het Memoriaal Prins Karel. Trajekten te voet worden afgewisseld met verplaatsingen per kusttram.

DATA 1993

- Zondag 08 augustus
- Zondag 15 augustus
- Zondag 22 augustus
- Zondag 29 augustus
- Zondag 05 september
- Zondag 12 september

Met medewerking van

- Provinciebestuur West-Vlaanderen
- Westtoerisme
- Westvlaamse Vereniging voor Vrije Tijd
- Bureau voor Toerisme Oostende
- Gidsenkring "Lange Nelle"
- De Lijn

deel 2 : PROVINCIAAL DOMEIN RAVERSIJDE (tussen Oostende en Middelkerke)

Het noordelijk deel van het Provinciaal Domein Raversijde ligt tussen de Duinenstraat en de Kustweg. Dit 8ha 38a grote deel van het voormalig domein Prins Karel (1903-1983) bevat het Memoriaal Prins Karel (3 gebouwen) dat u bezoekt en het Openluchtmuseum Atlantikwall (ca. 60 bunkers en oorlogsconstructies uit beide wereldoorlogen, verbonden door open en overdekte gangen) waarvan een eerste parcours (45 min) in 1993 bezocht kan worden olv een gids.

Dit openluchtmuseum staat niet op het programma. Wel bezoekt u vrij de drie gebouwtjes van het Memoriaal : in de "Vlaamse Zaal" krijgt u een biografisch overzicht van het leven van Prins Karel, in "het Paviljoen van de Prins" die als kijkwoning werd uitgerust krijgt u een beeld van zijn woonplaats en in de "Villa Goffinet" wordt de geschiedenis van dit koninklijk domein weergegeven. Ondertussen werden ook resten van het verdwenen middeleeuws vissersdorp Walraversijde opgegraven.

TRAMRIT van halte OUD-RAVERSIJDE tot OOSTENDE TREINSTATION

deel 3 : van TREIN/TRAMstation naar TOERISMEBUREAU

Van het futuristische tramstation gaat u naar het treinstation (1913) waar u een boeiend panorama wacht : trein, tram, bus, taxi, zeil- (Mercator 1932) en motorjachten, overzetsdiensten RMT =allemaal verkeersmiddelen die o.a. toeristen naar Oostende brachten en brengen.

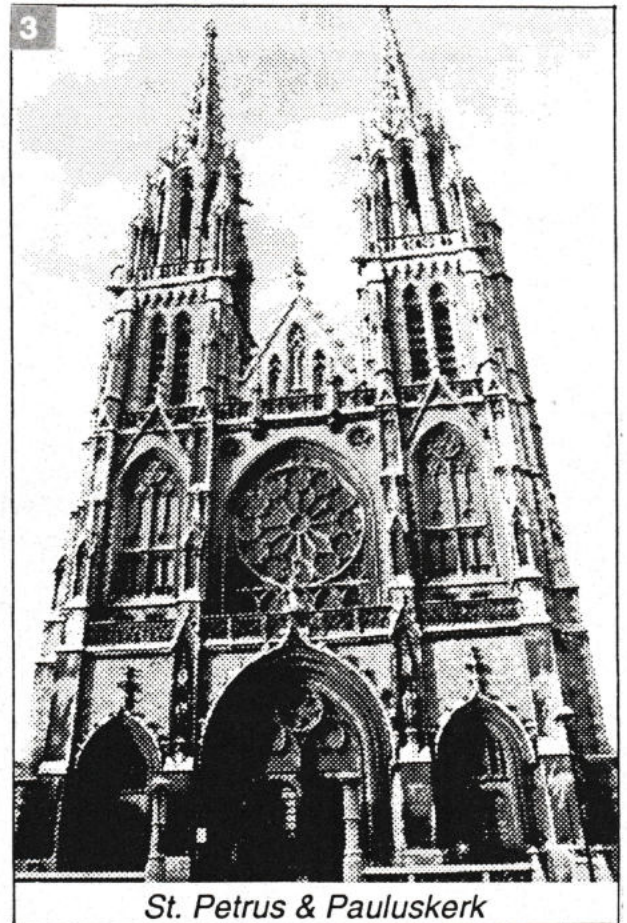
(variant : op promenade blijven en Vissersplein opgaan ter hoogte van aquarium)) U steekt recht over naar taverne " 't Waterhuis 1632" (niet binnen!), rechts daarvan doemt voor u de St.-Petrus & Pauluskerk (1901-1907) op. Links van de kerk volgt u de Jozef II-straat (beeld Paster Pype) tot aan de St.-Pietersstraat die u rechts inslaat : praalgrafkapel kon. Louise-Marie rechts, St.-Pieterstoren (Peperbusse) met museum links. Voorbij die twee monumenten, blijft u langs de hoofdkerk in de Prins Boudewijnstraat (broer kon. Albert I) en gaat u terug naar het begin van de Visserskaai. Die steekt u over ter hoogte van de 2de brug over de Mercatorsluis (richting zee).

Ruitermonument van Leopold II

S.A.R. M^{te} Le Prince Charles de Belgique

St. Petrus & Pauluskerk

U wandelt op de Visserspromenade (werking sluis, gedenkteken Montgomery, gelijknamig dok, loodswezengebouw, vissersschepen), wat verder rond het Noordzeeaquarium en door tot aan de overdekte vismarkt ("trap") : visstalletjes, radartoren, vuurtoren, staketsel, Zeeliedenmonument.

Ter hoogte van de vismarkt en de Nieuwstraat steekt u over en keert u terug naar het Vissersplein tgo het aquarium aan de kant van de restaurants.

Op het Vissersplein houdt u rechts en via de verkeersvrije (Boonen- en) Kadzandstraat belandt u in de St.-Franciscusstraat (links belle époque-woning 1905). De tocht gaat verder naar rechts, onmiddellijk links in de verkeersvrije Dwarsstraat die leidt naar de Groentenmarkt die u diagonaal oversteekt om via de (korte) Breidelstraat het Wapenplein te bereiken (kiosk 1895, Heemuseum, Stedelijk Museum Schone Kunsten).

Dit plein weer diagonaal oversteken, de A. Buylstraat in, aan de eerste hoek (Christinastraat) rechts inslaan. Vervolgens onmiddellijk rechts door de Ensorgalerij. Op het einde links de Vlaanderenstraat in, de Langestraat dwarsen tot op de hoek met de Van Iseghemlaan (Europacentrum, Ensorhuis en Ensormuseum).

Verder naar boven richting zee tot op de Albert I-promenade (zeedijk). U gaat links naar het Casino-Kursaal (Testerep-historie - zie bijdrage J.B. Dreesen in Ostendiana VI, 1993, pp. 139-148) en links voor het gebouw finisht u aan het Oostendse Bureau voor Toerisme : het einde van de.....

TESTEREP ROUTE

ontwerp : Dirk Beirens

Gidsenkring "Lange Nelle" Oostende

UIT ONZE MUSEA

* STEDELIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN

- in het kader van EUROPALIA 93 MEXICO 23.10 - 30.11.93
AGOSTIN CASASOLA (fotografie)

& EDUARDO NUNEZ VALBUENA (schilderijen)

- tentoonstelling JAN DELEE, kunstschilder 04.12 - 03.01.94
- tentoonstelling 200 JAAR BEELDDE KUNST IN OOSTENDE
n.a.v. het verschijnen van het gelijknamige kunstboek
van conservator N. Hostyn. 04.12.93 - 31.01.1994
- de retrospectieve CHARLES DRYBERGH vindt in 1994 plaats.

* MUSEUM ENSORHUIS

DE HUIZEN VAN JAMES ENSOR 01.06 - 31.12.1993

* HEEMMUSEUM DE PLATE

- KAR, WAGEN EN KOETS IN HET OOSTENDSE STADSBEELD tot 30.09
- GEVELS EN GEBOUWEN IN OOSTENDE, VROEGER & NU 15.10 - 31.01.94

* PROVINCIAAL MUSEUM VOOR MODERNE KUNST

nog tot 27.09.1993

WOODY VAN AMEN "ART MEANS BUSINESS"

ERIC VANDEPITTE

SEVEN CRIMES, ONE CASE

- in het kader van EUROPALIA 93 MEXICO 16.10.93 - 06.12.93
HEDENDAAGSE KUNST UIT MEXICO : 38 kunstenaars, geboren
tussen 1950 en 1960, zoals Julio Galán, Nestor Quiñones,
Dulce María Nuñez, Jaime Palacios en Rocio Maldonado.

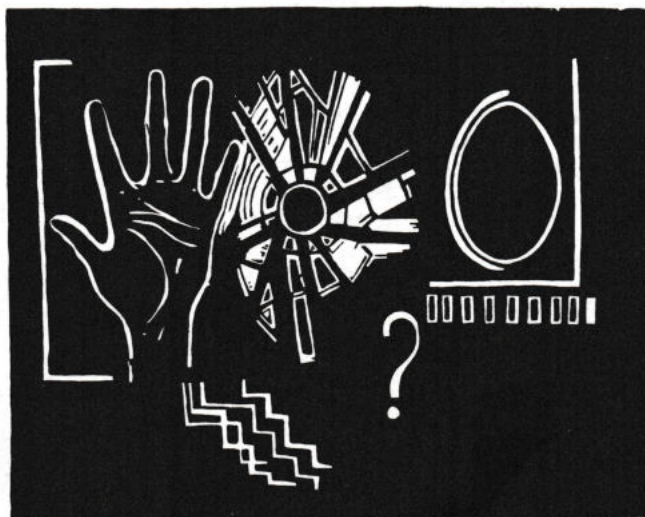
in : PMMK + Venetiaanse Galerijen + Leopoldpark !
- tentoonstelling RAF BUEDTS 16.10 - 06.12.93
- retrospectieve JEF VERHEYEN & JAN DRIES 31.10 - 06.12.93
- retrospectieve H.V. WOLVENS 18.12.93 - 07.03.94
- tentoonstelling BERT DE BEUL 18.12 - 07.03.94
- tentoonstelling S. DE BUCK (juwelen) 18.12 - 07.03.93

uit : Seven Crimes, One Case

Teuny Tukker (*1952)

HET GEHEIM (1993)

deze tent. is een
gezamenlijk project
van 11 Ned. en Belg.
kunstenaars en vindt
plaats in het (voor
het eerst gebruikte)
basement (kelders)
van het PMMK. De kun-
stenaars hebben zelf
de plaats, hun colle-
ga's en het actuele
thema "criminaliteit"
gekozen.

HET GEHEIM

Een bedankingsbrief als een riem onder het hart...

Op zondag 13 juni jl. werd ik om 10 uur verwacht in het hotel Imperial om een groep Duitse toeristen te gidsen gedurende een twee uur durende stadsrondrit.

Bij navraag bleek dat de groep uit de omgeving van Würzburg (Beieren) kwam en zeer verschillend samengesteld was : jong en oud maar vooral een gezelschap bestaande uit evenveel West- als Oostduitsers. Deze laatsten kwamen uit de aangrenzende deelstaat Thüringen (Sühl - zie kaartje). De reisleider verklapte me dat hij gedurende deze 4-daagse reis in Vlaanderen al heel wat ruzies tussen de Oost- en Westduitsers had meegemaakt. Meteen wist ik waar het venijn in de staart zat en moest ik toch wat diplomatie aan de dag leggen om iedereen tevreden te stellen.

Onmiddellijk nam ik de micro en begon een korte toespraak waarin ik wees op het belang van de Duitse hereniging voor de vele families die 40 jaar lang gescheiden hadden moeten leven. Ik begroette in 't bijzonder de Oostduitsers: wat vóór enkele jaren onmogelijk leek, was nu werkelijkheid. Dat viel in goede aarde en het hek was meteen van de dam. Iedereen voelde zich ontspannen en zo kon ik vertellen waar onze busrondrit ons zou heen leiden. De Visserskaai en de haveningang maakten indruk. Te meer daar - alsof afgesproken - juist de "Prins Filip", het pronkstuk van de RMT, de haven uitvoer. De vissersschepen, de St.-Petrus & Pauluskerk, de Mercator, het Thermae Palace Hotel en de wandelgalerijen, de Wellington-renbaan, alles viel met een passend woordje uitleg de Duitse gasten in de smaak. Via de Smet de Naeyerbruggen naar het visserijdok, de vuurtoren, de baggerschepen, het fort Napoleon enz...

Na deze rondrit had ik een aangenaam en hartelijk gesprek met het echtpaar Endres uit Schweinfurt. De heer Endres was politie-inspecteur en had een grote belangstelling voor het gehalte van onze kustcriminaliteit. Onlangs kreeg ik van hen een bedankingsbrief, en omdat we al stikken in negatieve berichtgeving, vertaal ik dit "goed nieuws" voor het gidsenblad.

« Geachte Heer Dupon !

Een welgemeende dank voor het opsturen van de ansichtkaarten en een sierspeld van Oostende. Het heeft ons bijzonder verheugd van u nieuws te ontvangen en bedanken u voor het opgestuurde. 's Avonds zijn wij, met een stop voor de bezichtiging van de Dom in Keulen, goed aangekomen in Schweinfurt.

Nu is het alledaagse leven opnieuw begonnen. Wij sorteren juist onze foto's van Vlaanderen en die doen ons terugdenken aan die rijke betekenisvolle dagen. Uw stadsrondleiding is ons goed bevallen. Wij konden niet vermoeden dat Oostende zo groot geworden is en zoveel betekenis heeft. Vlaanderen heeft een rijke en interessante geschiedenis, in 't bijzonder Brugge en Gent hebben onze deze indruk nagelaten. A.u.b. uit u een wens, wij zijn u wat schuldig. Wij zouden u graag een plezier willen doen.

Hartelijke groeten, ook aan uw familie.

Getekend, de familie Enders »

Sehr geehrter Herr Arjan!

Recht herzlichen Danke für die Übersendung
der Postkarten, sowie für die Anstecknadel.
Mir haben uns sehr gefreut von Ihnen zu
hören und möchten uns auch hiermit für
die Beiträge bedanken.

Mir sind wieder gut mit einer Zwischen-
pause (Besichtigung des Doms in Köln)
in Schweinfurt gegen Abend angekommen.

Man hat uns der Alltag wieder eingeholt.
Mir sahieren gerade unsere Fotos von
Flandern und erinnern uns damit
an die schoner erlebnisreichen Tage dort.

Ihre Stadtführung hat uns gut gefallen.
Mir haben nicht planen wollen, dass
Oostende so groß geworden ist und
sowol Bedeutung hat.
Flandern hat eine reichlich interessante
Geschichte, vor allem Rompage und fest
über es uns angetan.

Wir sind nun ein bisschen in Schwer
Schuld, bitte äußern Sie einen Wunsch.
Mich wir möchten Ihnen eine kleine Freude
bereiten.

Herzliche Grüsse, auch in belauer Weise
an Ihre Familie

Verbleiben wir herzlich

Ihre Familie Endres

Sühl (Thüringen)

Schweinfurt (Beieren)

Rechtzetting van de auteur

In het Gidsenblad 1993, nr 2, schreef ik op p. 64

"....Hierdoor is 't Oud Kerkhof, dat aangelegd werd omstreeks 1850 bedoeld om te verdwijnen in 2035...."

Dit is onjuist. Zie een onlangs aangebrachte mededeling waarvan u de tekst op onderstaande foto kunt lezen :

3. BEKNOPTTE BIOGRAFIE VAN ENKELE BEKENDE PERSONEN, FAMILIES EN WELDOENERS DIE OP DIT KERKHOF RUSTEN (+ plaatsgegevens)

noot : 1ste cijfer = perknnummer
2de cijfer = rij of laag
3de cijfer = graf (nummering begint vanaf middenlaan!)

1) JOHN BAUWENS 1866 - 1955

(pare perken rechts van de middenlaan, nr 02-05-09)

John Bauwens werd geboren in Oostende op 31.03.1866. Getrouw aan een eeuwenoude familietraditie, stelde hij van jongsaf belang in alle zeevaartangelegenheden. Sedert 1883 drukte hij ononderbroken zijn stempel op bijna alle visserijzaken. Wat bij hem bijzonder opviel, was zijn drang naar vooruitgang, zijn initiatieven. Dank zij hem werd in 1885 de eerste stoomsloep in Oostende gebouwd.

Op zijn initiatief werd de eerste stoomspil ("donkey") geplaatst, wat voor de visserij een enorme omwenteling betekende. Met belangstelling volgde hij de technische evolutie die op visserijgebied in de andere landen werd waargenomen. Zijn blik ging voornamelijk naar Engeland, dat toen aan de top van de stoomvisserij stond. In de rederij "Pêcheries à Vapeur", die onder zijn impuls werd gesticht, speelde J. Bauwens een niet te onderschatten rol. Zijn werk zorgde ervoor dat onze vissersvloot beschouwd werd als de modernste van Europa. John Bauwens overleed in Oostende op 03.08.1955, op 86-jarige leeftijd als een man, wiens werk, vriendschap en ideaal voor alle stadsgenoten tot voorbeeld strekten. Bij besluit van het Schepencollege op 15.04.1956 werd aan de Stedelijke Visserijschool de naam "John Bauwens" toegevoegd.

(ref.: M. De Winter, Schoolarchief en "Het Visserijblad")

2) EDOUARD DUBAR 1803 - 1879

(pare perken rechts van de middenlaan, nr 06-04-20)

Edouard Dubar was een bekende Oostendse schilder en fotograaf.

Hij was één van de eerste leermeesters van James Ensor.

Omstreeks 1868 had hij een fotofragisch atelier en samen met zijn schoonzoon, baatte hij de drukkerij, de souvenirwinkel en het foto-atelier "E. Dubar & Daniels" uit in de Louisastraat.

Zijn vader Ignace was chirurg in Oostende en is de auteur van de "Ostégraphie de la baleine échoué à l'est du port d'Ostende le 4 novembre 1827" (Brussel, 1828).

(ref. N. Hostyn, Dubar & Daniels in "De Plate", 1980)

3) JAN DE CLERCK 1881 - 1962

(onpare perken links van de middenlaan, nr 05-13-05)

Jan De Clerck werd geboren in Oostende op 17.08.1881.

Als jongen bezocht hij de nonnenschool in de Sint-Sebastiaanstraat en van 1893 tot 1897 was hij leerling aan het OLV-college. In Brussel kwam J. De Clerck in contact met de kunstwereld en werd er leerling van de schilder Payen, een volgeling van J. Portaels.

Vóór de Eerste Wereldoorlog hield hij regelmatig één-manstentoonstellingen in de grote Oostendse hotels. Zijn doeken waren meestal zeer eigen impressionistisch-pointillistisch getinte marines en landschappen, ofwel stadsgezichten uit Oostende, Nieuwpoort of Brugge.

Hij schilderde ook folkloristische taferelen, waarin hij de Oostendse vissersfiguren centraal plaatste. Tijdens de Eerste Wereldoorlog verbleef hij in Engeland en schilderde er ook Engelse onderwerpen.

In 1930, bijna 50 jaar oud, huwde hij Marie de Smet, dochter van een welgestelde Oostendse immobiliënmakelaar en verhuisde naar de villa van zijn echtgenote in de Brusselstraat.

In de tuin werd een atelier en een expositieruimte gebouwd. Tijdens de Tweede Wereldoorlog verbleef hij met zijn vrouw in Brabant en maakte er tal van aquarellen. Ter gelegenheid van zijn 70ste verjaardag werd in 1951 nog een zomertentoonstelling met huldebetoon opgezet door een comité "De vrienden van Jan De Clerck". Hij overleed in Oostende op 24.02.1962. Aan zijn graf wordt jaarlijks een korte herdenkingsplechtigheid gehouden.

(ref. N. Hostyn)

4) FAMILIE ELLEBOUDT : DRUKKER - UITGEVERS

(pare perken rechts van de middenlaan, nr 06-08-13)

JEAN HENRI ELLEBOUDT (1803 - 1878) was drukker-uitgever van "L'Abeille" en "La Flandre Maritime"

ALPHONSE EMILE ELLEBOUDT (1836 - 1917) was gemeenteraadslid van Oostende en drukker-uitgever van "La Flandre".

ALPHONSE ELLEBOUDT (1864 - 1948) was stichter van "De Zeewacht" (het oudste Westvlaamse weekblad). Hij was een voorvechter van de toenmalige "Katholieke Partij", lange jaren gemeenteraadslid en Schepen van Openbare Werken van Oostende. Zijn verzameld journalistiek boekwerk "Oostende onder de Duitse Bezetting", geschreven tijdens de Eerste Wereldoorlog, heeft een historische waarde.

CHARLES ELLEBOUDT (1897 - 1968) zette de traditie verder.

De zoon van Charles, JACQUES ELLEBOUDT, gaf de zaak door aan zijn schoonzoon HUGES DE WAELE.

(ref. E.A. Van Haverbeke, "De Kwartierstaat van Charles Elleboudt" in Ostendiana II)

5) FAMILIE PANESI : SCHEEPSBOUWERS

In 1824 kwam ANDREAS PANESI, zoon van Benedictus Panesi, afkomstig uit het Italiaanse Genua, zich te Oostende als scheepsbouwer vestigen.

Hij legde zijn werven aan in het gebied, waar zich nu het station bevindt.

Zijn zoon, JOSEPH PANESI, richtte een tweede werf op, en wel op de plaats, waar thans de Ibisschool gelegen is.

Josephs zoon, de scheepsbouwer HENRI PANESI, was gevestigd in Blankenberge, maar zijn broer ANDRIES baatte de twee werven in Oostende uit. Henri Panesi verongelukte op zee tijdens de proefvaart met een nieuw schip, dat met man en muis verging.

HENRI PANESI junior (1870 - 1924) (onpare perken links van de middenlaan, nr 03-06-09) verlegde de werven naar de Werfkaai, gelegen aan het derde dok, waar zich nu het stadhuis bevindt.

Oudere Oostendenaars zullen zich nog herinneren hoe aldaar menig nieuw houten vissersvaartuig voor het eerst kennis maakte met het zilte nat.

RICHARD PANESI (1893 - 1984) (pare perken rechts van de middenlaan, nr 02-15-11), oudste zoon van Henri, zette de familietraditie voort en verhuisde de werf naar de vissershaven.

Zoon Richard tenslotte, die net als zijn voorvaderen zijn sporen heeft verdiend als zeescheepsbouwkundige, schakelde over van hout naar staalbouw.

(ref. "Het Laatste Nieuws", 1964)

6) Paster Pype (1854 - 1926)

(pare perken rechts van de middenlaan, nr 08-06-01)

Paster Pype is één van de grote figuren uit de Oostendse visserijwereld.

Hij wordt de "Vader der Vissers" genoemd.

Hij werd geboren op 13.01.1854 in Geluwe en werd in 1884 onderpastoor op St.-Petrus & Paulus in Oostende.

In mei 1886 werd hij aangesteld als eerste aalmoezenier-ter-zee. Zijn taak bestond erin dienst te doen op de wachtschepen.

Deze boten doorkruisten de Noordzee in alle richtingen en hadden als opdracht, toezicht uit te oefenen op de visserij, de geschillen te beslechten,

de vissers in hun nood bij te staan en de zielezorg van de manschappen en de vissers te behartigen.

In 1887 stichtte hij de Vrije Vissersschool Sint-Andreas.

Die instelling leverde zo goed werk dat zelfs deskundigen uit verschillende landen een bezoek brachten aan de beroemde school. Ook de vissersmeisjes werden niet vergeten en met de hulp van de Zusters van de H. Vincentius werd een naai- en kookschool, de "Germana" gesticht.

Nadien richtte Paster Pype de Vrije Vissersgilde "'t Zal Wel Gaan" op, om het vissersvolk te helpen in hun verdere opgang naar algemene sociale ontwikkeling.

In zijn vrije tijd greep hij naar de pen en liet hij zijn ervaringen via het geschreven woord aan zijn vissers kennen.

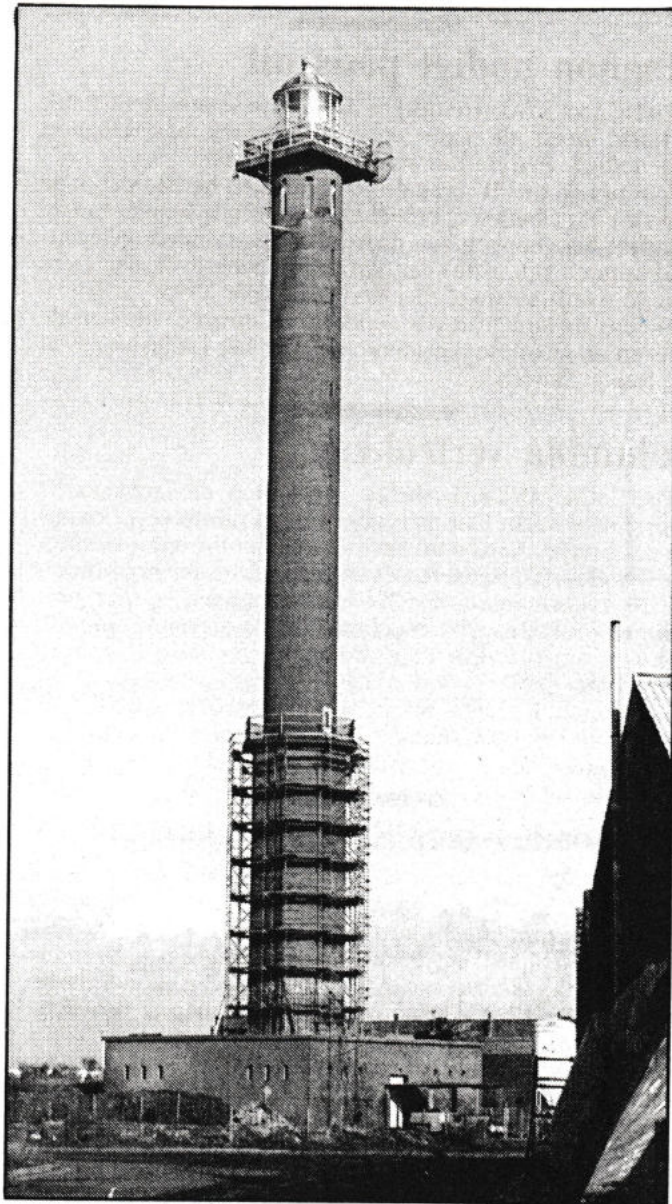
Van zijn hand verschenen een omvangrijk werk en talrijke boeken en bijdragen over de visserij. Men zegt van hem dat hij zijn vissers zo beminde, dat hijzelf om hen te voeden, honger heeft geleden.

Hij overleed in Oostende op 03.06.1926.

Aan zijn graf wordt jaarlijks een korte herdenkingsplechtigheid gehouden.

(ref. Herdenkingscomité Paster Pype "Menhère Herrie" (Geluwe))

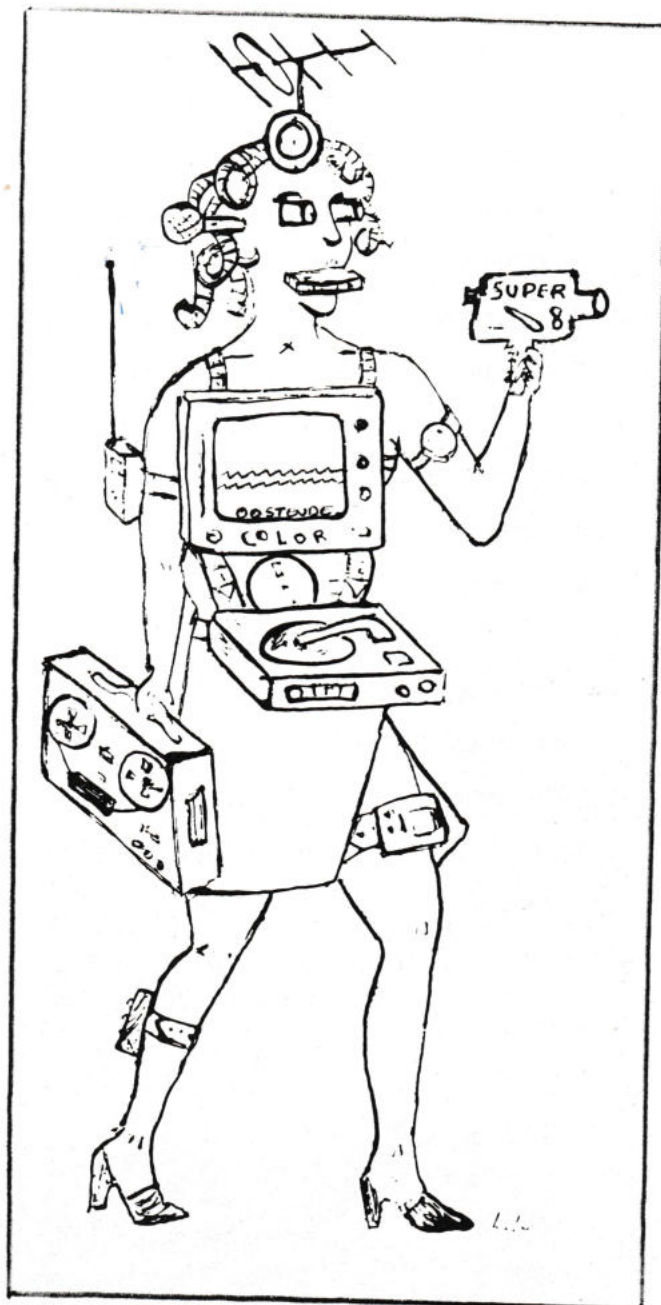

Oostendse Vuurtoren krijgt opknopbeurt

De Dienst der Kusthavens renoveert het beton van de Oostendse Vuurtoren. Hierdoor wordt de stabiliteit hersteld. De werken zijn eind mei klaar. De kostprijs bedraagt 4 miljoen. Er bestaan ook plannen om de Vuurtoren te beschilderen als een kunstwerk. Volgens ingenieur-directeur Dirk Gunst is zijn dienst daar niet a priori tegen maar werd nog geen enkel dossier concreet ingeleid. Gunst ziet drie voordelen aan het beschilderen: „Een bijkomende laag biedt een extra bescherming voor het beton en meer kleuren betekent dat de baken beter zichtbaar is. Een derde voordeel is dat dit gratis zou gebeuren. Er moet wel rekening gehouden worden met de nautische reglementeringen, maar dat is overkomelijk”. (GVO, Foto VEO)

NB 23.4.93

progressieve vrouwelijke gids
uit de jaren '60,
het pre-"Lange Nelle"-tijdperk

* VOOR WIE ZICH NU WIL ABONNEREN :

HET LIDMAATSCHAP IS GELDIG VOOR ÉÉN KALENDERJAAR.

TOCH KUNT U ZICH NU AL ABONNEREN VOOR 1994
DOOR 400 Bfr OVER TE SCHRIJVEN OP

BANKREKENINGNUMMER 068 - 2075070 - 73
t.n.v. "WESTVLAAMSE GIDSENKRING. AFD. OOSTENDE
LANGE NELLE - 8400 OOSTENDE"
MET VERMELDING : LIDMAATSCHAP 1994

DAN ONTVANGT U - UITZONDERLIJK - OOK NOG HET
LAATSTE NUMMER VAN ONS GIDSENBLAD VOOR 1993.

NAAST ONS TIJDSCHRIFT, BIEDEN WIJ U OOK GRATIS
OF TEGEN GUNSTTARIEF DEELNAME AAN EEN AANTAL
AKTIVITEITEN ZOALS WANDELINGEN,
VOORDRACHTEN EN BEZOEKEN.
TELKENS EEN AFLEVERING VAN HET PROVINCIAAL
TIJDSCHRIFT VERSCHIJNT, KRIJGT U HET ALS
EXTRAATJE

* TE KOOP VOOR LEDEN : 620 fr - NIET-LEDEN : 895 fr

EEN UITGAVE VAN DE WESTVLAAMSE GIDSENKRING , 1993

KLOKKENSPELLEN & BEIAARDEN IN WEST-VLAANDEREN
ook Oostende komt dus aan bod!

Geïnteresseerden nemen contact op met secretaris

Marcel Braet, Eekhoornstraat 20, Oostende 059/ 26 76 31

* OFFICIËLE INHULDIGING TOERISTISCHE ROUTE TESTEREP

De commissie van de Jonge Kamer Oostende en de
vertegenwoordigers van de samenwerkende instanties
en verenigingen :

KERKHOFWANDELING

Een stuk geschiedenis en een stuk cultuur, dit zijn de ingrediënten die u aangeboden worden tijdens een wandeling op 't Oud Kerkhof van Oostende. Het is een stille maar interessante plaats waar heel wat bekende en beroemde Oostendenaars begraven liggen en waar onverwachte maar waardevolle funeraire beeldhouwkunst te bewonderen is.

start : Oud Kerkhof, Nieuwpoortsesteenweg - duur : 2 uur

GELEID BEZOEK AAN EEN MUSEUM

- * Schoolschip MERCATOR : duur : 1 uur
- * St.-Petrus- en Pauluskerk, praalgraf Louise-Marie : 1 uur

* Museum St.-Pieterstoren (Peperbusse) : 1 uur

* Stedelijk Museum voor Schone Kunsten :

Ensor, Spilliaert, Declerck, Bulcke en vele 19de eeuwse kunstenaars; Europaprijzen stad Oostende en heel wat tijdelijke exposities : vaste collectie en/of tijdelijke tentoonstelling : duur 1 of 2 uur

* Heemkundig Museum "De Plate" met plaatselijke geschiedenis

Archeologische vondsten, kaarten en gebruiksvoorwerpen, Beleg van Oostende, stadsontwikkeling, belle époque met affiches, kursaalmaquette en souvenirs, maritiem Oostende, reconstructie viserswoning en -herberg, militaria, foto's, enz.... duur : 1 uur

* Provinciaal Museum voor Moderne Kunst (PMMK)

Vaste collectie Belgische moderne kunst vanaf de Expressionisten en eerste Abstrakten tot Videokunst en hedendaagse kunstuitingen. Geregeld vinden er ook tijdelijke exposities plaats van binnen- en buitenlandse moderne kunst en toegepaste kunst : duur 1.30 uur
Liefst rechtstreeks contact nemen met het PMMK, educatieve dienst, Romestraat 11, 8400 Oostende, 059 / 50 81 18

Inlichtingen en aanvragen :

Officiële Gidsenkring Oostende "Lange Nelle"
Afdeling van de Westvlaamse Gidsenkring vzw

telefonisch contact : 059 / 807 810 of 059 / 707 207
faxtoestel : 059 / 801 254

correspondentieadres : Eekhoornstraat 20 - 8400 Oostende
bankrekeningnummer : 068 - 2075070 - 73

BEZOEK OOSTENDE MET EEN GIDS !

14 wandelingen, 2 fietsetelingsen, 6 museumbezoeken, een diavoorstelling, een busronddrit en een boottocht

STADSCENTRUM

* MONUMENTENWANDELING

Kennismaking met markante gebouwen, monumenten en beeldhouwwerken op en rond het rechte traject van de Leopold II-laan, van het Stadhuis tot het Casino-Kursaal en de elleboog van het (nieuwe) Toerismebureau naar het Europacentrum.

start : Stadhuis - duur : 1 uur

* STADSKERNPROMENADE

Op en binnen het tracé van de oude Oostendse stadswallen (geslecht vanaf 1865) maakt u kennis met het hart van een moderne badstad die naast haar huidige toeristische infrastructuur ook af en toe herinnert aan haar glorieus verleden. Dat hart klopt tussen de Henri Serruyslaan, de Albert I-promenade, de Visserkskaai en de Vindictivealaan.

start : (na afspraak) Stadhuis/Toerismebureau - duur : 2 uur

* GEVELS BEKIJKEN

Een leerrijke wandeling door de stadskern langsheen gevelpareltjes en facades uit de belle époque (1880-1914) met als stijlen Eclectisme en Art Nouveau en uit het interbellum (1918-1940) met de Art Déco. Bovendien een kennismaking met de belangrijkste architecten-bouwmeeesters-tekenners van de stad.

start en aankomst : Wapenplein - duur : 2 uur

BUSTRIIP GROOT-OOSTENDE (voor groepen met eigen bus)

Tijdens deze trip geeft de Koningin der Badsteden de meeste van haar charmes en geheimen prijs. En u merkt het wel, variatie in overvloed : de oudste stadskern, de urbanisatiepolitiek van Leopold II en de koninklijke bouwwerken naar het westen toe, de renbaan, Raversijde met het voormalig domein Prins Karel de luchthaven, het landelijke Stene, het Maria-Hendrikapark, de haveninstallaties aan de oostkant, de vismijn, het fort Napoleon in de duinen... en terug naar de jachthaven met de Mercator aan het winkelcentrum.

start : (nieuw) Toerismebureau tgo. Casino-Kursaal - 2 uur

KONING LEOPOLD II-WANDELING in 2 delen

Een cirkel beschrijvende wandeling langs de verwezenlijkingen en dromen van de Belgische vorst die Oostende aanzien gegeven heeft. Het Oostendse Leopold II-verhaal wordt geprojecteerd tegen de achtergrond van zijn regeerperiode (1865-1909), zijn urbanisatiepolitiek, zijn amoureuze en Kongo-perikelen en waarneembare belle époque-herinneringen.

* deel 1 (2 à 3 uur) start : hoofdingang St.-Petrus & Pauluskerk - aankomst : Clementinaplein (Petit Paris)

* deel 2 (2 à 3 uur) start : Clementinaplein (buste Leopold II) aankomst : Huize Louise-Marie (Langestraat 69)

JAMES ENSOR : KORTE WANDELING MET MUSEUMBEZOEK

We volgen het spoor van Oostendes grootste artistieke zoon James Ensor (1860-1949) vanaf zijn geboorteplaats via het atelier van zijn meesterwerken tot het huis dat hij het laatst heeft bewoond, het Ensormuseum, dat we bezoeken. Vervolgens bekijken we de Oostendse Ensorcollectie, olieverfschilderijen en grafisch werk, in het Stedelijk Museum voor Schone Kunsten op de 2de verdieping van het Feest- en Kultuurpaleis aan het Wapenplein. Nabespreking kan met de liefhebbers gebeuren in Ensors stam-café.

start en aankomst : Ensormuseum of Stedelijk Mus. Sch. Kunsten
duur : 2 uur

OPENLUCHTMUSEUM ATLANTIKWALL (PROVINCIAAL DOMEIN RAVERSIJDE) VOORMALIG DOMEIN PRINS KAREL

Bezoek aan het noordelijk deel van het Provinciaal Domein Raversijde, begrepen tussen de Duinenstraat en de Kustweg. Dit 8ha grote deel van het voormalig domein Prins Karel (1903-1983) bevat het Memoriaal Prins Karel (3 gebouwen) en het Openluchtmuseum Atlantikwall (ca. 60 bunkers en oorlogsconstructies uit beide wereldoorlogen, verbonden door open of onderaardse gangen) waarvan een eerste parcours (45 min) bezocht kan worden olv. van een gids. (max. 25 pers. per gids - voor groepen open van 1/4 - 15/11 mits voorafgaande afspraak en reservering!)

startplaats en duur : af te spreken

VIJFTIENDE WANDELING

Wandeling aan de oostkant van de havengeul, rond de Oostendse vuurtoren "Lange Nelle", met als bezienswaardigheden : hengelbagerschepen, het Fort Napoleon (1810), duin-strand-zee, bunkers, de Halvemaandijk, het staketsel en de havengeul, de ferries en jefoils, de vismijn en het vissersjodok, de sluis- en sloopwegen, werven en de vissersrijverheid aan de Hendrik Baelskaai.

start en aankomst : vuurtoren "Lange Nelle" - duur : 2 uur

SLUIZENVERKENNING (2 wandelingen en een fietstocht)

Meer dan 40 verschillende sluizen helpen het water van de zee en de polders beheersen en gebruiken. We leren dit van nabij kennen gedurende 2 wandelingen en een fiets- of autotocht van telkens 3 uur met een onderbreking.

* Westwandeling en fietstocht : start en aankomst : station

* Oostwandeling : start en aankomst : Bloso-lokaal Spuikom aan de kustweg

KREKENWANDELING & KREKENFIETSELING

Een geschiedkundige natuurwandeling in het achterland van de badstad Oostende met aandacht voor de historie van het landelijke Stene-Dorp, het fenomeen van de "Oostendse Historische Polders", de prachtige schorrehoeven met weiden en landerijen in "le plat pays", de oude spoorweginfrastructuur en het ongerepte krekengebied.

* Krekenwandeling : start St.-Annakerk Stene - duur : 2.30 uur

* Krekenfietseling : start/aankomst : station Oostende of St.-Annakerk Stene + uitbreiding : Zandvoorde + Keignaertkreek

KAREL JONCKHEERE-WANDELING

Een evocatie met klank en beeld van het verblijf van de door en door Oostendse vertellende dichter en bezige bij Karel Jonckheere in zijn vaderstad van 1906 tot 1944 : zijn jeugd en opleiding, zijn schrijversactiviteiten (met ook recentere verwijzingen), visserij en toerisme, de tijdsfeer kort voor en tijdens het interbellum, kortom Karel Jonckheere als spiegel van Oostende en de zee...

start : hoofdingang station - aankomst : kolomuurwerk Albert I-promenade tgo. de Kemmelbergstraat - duur : 2 uur

MARITIEM OOSTENDE (wandeling + boottocht Franlis)

Vanaf haar ontstaan is de ontwikkeling van de stad Oostende in voor- en tegenspoed gedetermineerd geweest door de zee. Stormvloed, overzeese handel, kaperij, maritiem verkeer, mijnjagen, visserij en toerisme zijn zoveel accenten die Oostende-aan-Zee gemodelleerd hebben.

Een gecommentarieerde boottocht door de haven en voor de Oostendse rede, met aandacht voor het drukke havenverkeer, aangevuld met een wandeling langs de visserskaai, leren u het Oostende aan de andere kant van de vloedlijn kennen.

start : Monument Gesneuvelden WO I & II aan de Visserskaai, naast taverne 't Waterhuis, voor de hoofdkerk - duur : 2 uur
aankomst : westerstaketsel kantoor Franlis (tocht 45 min.)

VISSERIJWANDELING WEST

Een centrumwandeling aan de westkant van de havengeul vol verwijzingen naar Oostendes eerste maritieme activiteit : de visserij.

Vertrekend aan de stedelijke visserijschool John Bauwens komen we tijdens een zilte wandeling voorbij historische en actuele getuigen en boeiende aspecten van de al eeuwen bestaande visserijbedrijvigheid : de handelsdokken, het beeld van aalmoezenier Pype, het Waterhuis, de Visserskaai met z'n kustvaartuigen, het loodswezegebouw, het Noordzeeaquarium, de visstalletjes en "den trap", het gerenoveerde visserskwartier, het zeeliedenmonument, het staketsel en

start : J. Bauwens-visserijschool (met parkeerplaatsen voor auto's en bussen) schuin tegenover stadhuis en schoolschip Mercator, op het einde van de verbindingsweg naar de autoweg Oostende-Brussel

einde : staketsel/pier - duur : 2 uur

DIAVOORSTELLING OOSTENDE VROEGER & NU

Een beeldende beschrijving met commentaar : hoe ziet Oostende er nu uit en hoe was de stad vroeger?

Al zittend, wandelt u mee : geen ex cathedra-les, maar een tot leven brengen van de stad en haar geschiedenis!

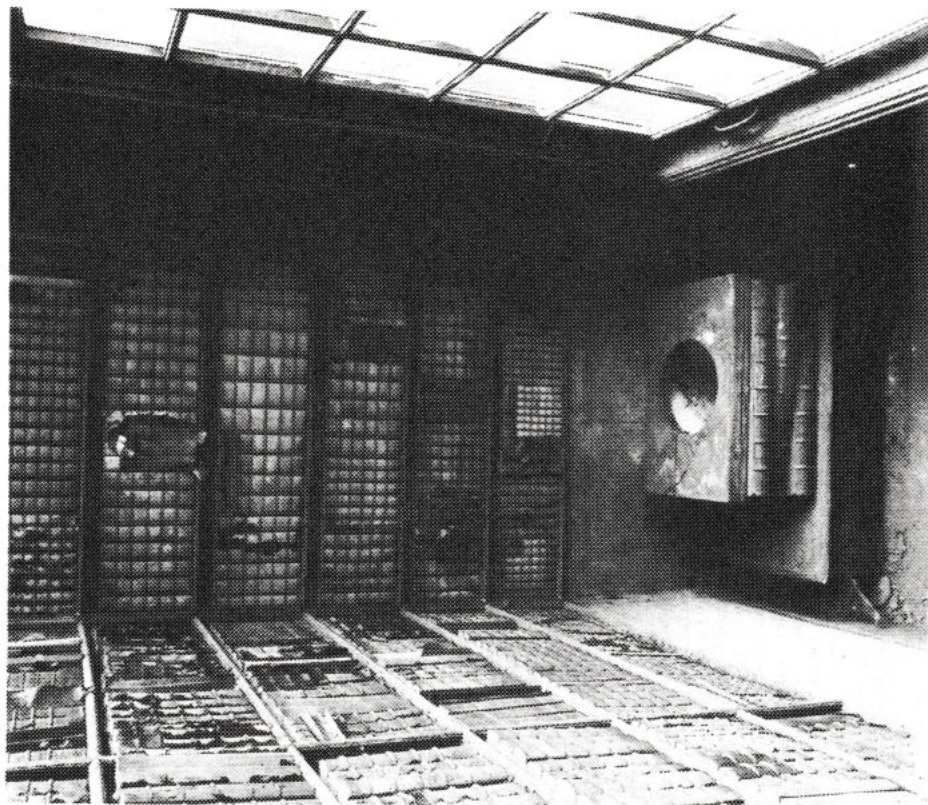
- DRIE DELEN : 1. DE BINNENSTAD
2. DE UITBREIDING ONDER LEOPOLD II
3. DE BUITENWIJKEN & FUSIEGEMEENTEN

(elk deel duurt met pauze ongeveer 2.30 uur)

TENTONSTELLING

Het Latrinare Gebeuren

De geschiedenis van het WC

Duinenabdij-Koksijde - Koninklijke Prinslaan 8

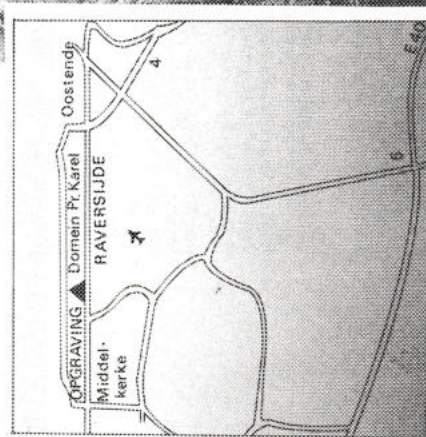
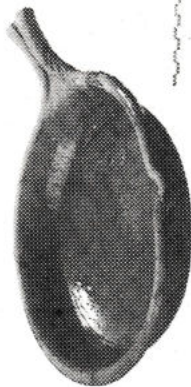
11 juli - 30 november 1993

- Inhoud :**
- Evolutie van de Klassieke Oudheid tot vandaag
 - Bouwtechnisch aspect
 - De latrines en het W.C. als archeologische informatiebron
 - Iconografie en archivalia

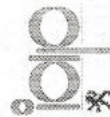
Open : tot 15/9 van 10 tot 18 uur - na 15/9 van 9 tot 12.30
 en van 13.30 tot 17 uur - weekend van 10 tot 17 uur
Toegang volwassenaen : 80 fr. - kinderen : 30 fr. - groepen : 60 fr.
055/54 44 33

RAVERSJIJDE

*Leet-middeleeuwse braadpan
in rood aardewerk*

De site kan op weekdagen worden bezocht.
 Voorafgaandelijk dient telefonisch een
 afspraak gemaakt op nr.: **02/463.13.33**

Instituut voor
 het Archeologisch Patrimonium
 Doornveld 1 bus 30 - B-1731 Asse (Zellik)
 Tel. (02) 463.13.33 - Fax (02) 463.19.51

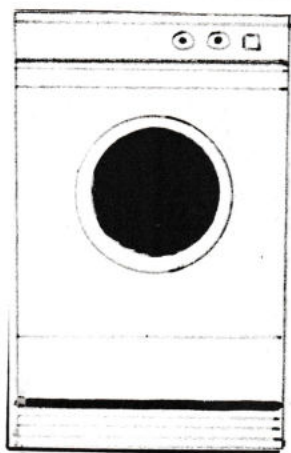
**EEN VERDWENEN
 MIDDELEEUWS
 VISSERSDORP**

Hotel - Restaurant

LUSITANIA

De Hr Tony Maeyaert
Visserskadi 35
8400 OOSTENDE

Uit sympathie

GLORIA

WASAUTOMATEN - KOELKASTEN
DROOGAUTOMATEN - AFWASMACHINES

Gistelsteenweg 29
Torhoutsteenweg 406

OOSTENDE

 059 / 70 52 74

FOTOCOPIEHUIS
DESNERCK D.

Torhoutsteenweg 196
8400 OOSTENDE
Tel. 059/50 31 46

**FOTOCOPIES
AAN DE
GOEDKOOPSTE PRIJZEN**

Renault 19 Europa, ik zou er niets aan kunnen toevoegen.

Bij mij is het alles of niets. En in het geval van de Renault 19 Europa is het alles. Alles erop en eraan. Speciale serie, speciale wieloppoppen, speciale striping, speciale binnenbekleding, speciale uitrusting, speciale verstralers, getinte ruiten. 5 deuren, 5 plaatsen, 5 versnellings. Benzine of dieselmotor. En ik geniet gedurende het Salon van 0% intrest op de prijs van m'n Renault* met

een renting van 36 maanden. Iedere maand betaal ik een en hetzelfde bedrag. Nee, ik zou echt niet weten wat er nog aan toe te voegen.

TOT 35.000 BF GRATIS UITRUSTING.

**OPENDEURDAGEN TOT 27 JANUARI,
ZONDAGEN INBEGREPEN.**

RENAULT
GEEFT JE LEVEN
KLEUR

* Dit aanbod is geldig voor het hele gamma Renault Personenwagens (uitgezonderd de Renault Supercar 5 Five en de Renault Clio RL 1.1) en gaat enkel in na goedkeuring van uw dossier door FINRENAULT. Aanbod geldig tot 31/1/92

RENAULT

AUTOBEDRIJF VERMEIRE N.V.

Concessiehouder
Torhoutsesteenweg 405
8400 Oostende
☎ (059) 70 51 47

Algevaardigde Beheerder
Hedwig VERMEIRE